

DOMSTOLENS DOM
av den 25 oktober 1983*

Mål 107/82

Allgemeine Electricitäts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG, Frankfurt am Main, företrädd av advokaterna Martin Hirsch och Fritz Oesterle från advokatbyrån Gleiss, Lutz, Hootz, Hirsch och Partners, Stuttgart, med delgivningsadress i Luxemburg hos Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe-II,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Christoph Bail och Götz zur Hausen, rättstjänsten, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Oreste Montalto, rättstjänsten, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

svarande.

Talan avser ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 6 januari 1982 nr 82/267/EEG i ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/28.748 – AEG-Telefunken; EGT L 117, s. 15).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden J. Mertens de Wilmars, avdelningsordförandena T. Koopmans, K. Bahlmann och Y. Galmot samt domarna P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O’Keeffe, G. Bosco och O. Due,

generaladvokat: G. Reischl,
justitiesekreterare: P. Heim,

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar följande

dom

DOMSKÅL

- 1 Genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 24 mars 1982 har bolaget Allgemeine Electricitäts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG (nedan kallat AEG) i Frankfurt am Main i enlighet med artikel 173 andra stycket i EEG-fördraget väckt talan om ogiltigförklaring av beslut 82/267 av den 6 januari 1982 i ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/28.748/EEG - AEG-Telefunken) av Europeiska gemenskapernas kommission.
- 2 Sökanden, som är ett tyskt aktiebolag, sysslar bl.a. med utveckling, tillverkning och distribution av underhållningselektronikprodukter (TV- och radioapparater, bandspelare, skivspelare och audiovisuell utrustning). Dessa produkter tillverkas och distribueras sedan 1970 av AEG:s dotterbolag Telefunken Fernseh- und Rundfunk GmbH (nedan kallat TFR) som sedan den 1 juni 1979 är en självständig enhet under AEG. I Förbundsrepubliken Tyskland sker distributionen av Telefunkenprodukter genom AEG:s försäljningskontor eller filialer och i gemenskapens övriga medlemsstater genom AEG:s dotterbolag som i vart och ett av dessa länder har ansvar för distributionsverksamheten, dvs. i förevarande fall AEG-Telefunken France (nedan kallat ATF) i Frankrike och AEG-Telefunken Belge (nedan kallat ATBG) i Belgien.
- 3 Med anledning av distributionen på den gemensamma marknaden av ett antal Telefunkenprodukter som ingår i ett s.k. "femstjärnigt" program, av vilket ovannämnda underhållningselektronikprodukter omfattas, anmälde AEG den 6 november 1973 till kommissionen ett selektivt distributionssystem för produkter av Telefunkenfabrikat (Vertriebsbindung für Telefunken-Markenware) som grundade sig på standardavtal (EG-Verpflichtungsscheine) som ingåtts med kvalificerade återförsäljare på olika stadier i distributionskedjan. På begäran av kommissionen gjorde AEG senare vissa ändringar i detta system. Genom en skrivelse av den 17 maj 1976 underrättade generaldirektören för konkurrensfrågor AEG om att han inte såg några hinder för en tillämpning av den version av standardavtalet för selektiv distribution som hade anmälts den 16 mars 1976 med hänsyn till artikel 85.1 i EEG-fördraget.

- 4 Under årens lopp fick kommissionen, som hade mottagit flera klagomål gentemot AEG från näringsidkare inom underhållningselektronikbranschen, intrycket av att AEG:s och dess dotterbolags faktiska tillämpning av det selektiva distributionssystemet inte motsvarade den modell som hade anmälts till kommissionen. Kommissionen utförde därför undersökningar den 26 och 27 juni 1979 hos TFR, ATBG och ATF och, eftersom den ansåg att de handlingar som den vid detta tillfälle fick kännedom om var av sådant slag att de bekräftade dess misstankar inledde den genom beslut av den 29 maj 1980 ett förfarande mot AEG i enlighet med artikel 9.3 i förordning nr 17/62.
- 5 Efter det att förfarandet hade avslutats fattade kommissionen den 6 januari 1982 det omtvistade beslutet i vilket den konstaterade att AEG hade tillämpat sitt selektiva distributionssystem på ett rättsstridigt sätt genom att ha diskriminerat vissa distributörer och genom att direkt eller indirekt ha påverkat de auktoriserade distributörernas försäljningspriser i syfte att i princip utesluta vissa distributionsformer och att upprätthålla priserna på en bestämd nivå. Det fastslogs i beslutet att AEG genom sin faktiska tillämpning av det selektiva distributionssystemet hade överträtt artikel 85.1 i EEG-fördraget och bolaget uppmanades att omedelbart upphöra med den konstaterade överträdelsen samt ålades böter på en miljon ecu, dvs. 2 445 780 tyska mark.
- 6 I de grunder som sökanden har åberopat till stöd för sin talan bestrids
- I. att det förfarande som ledde till det angripna beslutet var lagenligt; förfarandet kännetecknas enligt AEG av att
- a) de faktiska omständigheterna inte undersöktes tillräckligt,
  - b) handlingarna valdes ut och användes efter godtyckliga kriterier,
  - c) de faktiska marknadsförhållandena felbedömdes,
  - d) resultaten från tidigare utredningar inte nämndes,
  - e) rätten till försvar kränktes,

II. att villkoren för tillämpning av artikel 85.1 i EEG-fördraget hade uppfyllts, på grundval av faktorer som att:

- a) det agerande som AEG och dess dotterbolag klandrades för var ensidigt,
- b) de åtgärder som syftade till att garantera upprätthållandet av en lägsta vinstmarginal inom ramen för ett selektivt distributions-system var tillåtna,
- c) det beteende som är föremål för anmärkningarna inte var typiskt,
- d) det beteende som är föremål för anmärkningarna inte kan tillskrivas AEG,
- e) handelshinder mellan medlemsstaterna inte har förekommit,

III. att anmärkningarna, på grundval av vilka det omtvistade beslutet fattades, var välgrundade, särskilt:

- förekomsten av en distributionspolitik som stred mot systemet liksom förekomsten av enskilda fall i vilka denna politik skulle ha tillämpats,
- förekomsten av en politik som var oförenlig med det selektiva distributionssystemet och som innebar inverkan på försäljningspriserna samt förekomsten av enskilda fall i vilka denna politik skulle ha tillämpats.

7 Tvist har också uppstått mellan parterna angående den dröjsmålsränta som AEG skall betala enligt kommissionen, om bolaget slutligt åläggs att betala böter. Kommissionen förklarade sig beredd att skjuta upp den interimistiska verkställigheten av beslutet på det villkoret att sökanden förpliktade sig att betala dröjsmålsränta, om domstolens dom skulle utfalla till bolagets nackdel. AEG har åtagit sig den förpliktelsen, dock med förbehåll för att domstolen prövar om sådan ränta kan utkrävas.

8 Genom beslut av den 6 maj 1982, som fattades efter ansökan av AEG om interimistiska åtgärder samtidigt som talan väcktes, förordnade domstolens ordförande om uppskov med verkställigheten förutsatt att den säkerhet som den 17 mars 1982 ställts till kommissionens förmån upprätthölls. I samma beslut underströks vidare att AEG:s förbehåll var berättigat och måste godkännas samt att frågan huruvida ränta skulle erläggas eller inte omfattas av domstolens behörighet att avgöra huvudsaken.

I — De grunder genom vilka bestrids att det förfarande som ledde till det angripna beslutet var lagenligt

A — De faktiska omständigheterna undersöktes inte tillräckligt

9 AEG har hävdad att kommissionen inte har beaktat alla de omständigheter som kan belysa de faktiska villkoren för tillämpningen av det selektiva distributionssystemet inom den Europeiska gemenskapen genom att ha begränsat sig till att beslagta omkring 500 handlingar och endast ha använt utdrag ur ett 40-tal av dessa handlingar.

10 Det finns i detta hänseende anledning att konstatera, vilket kommissionen med rätta har gjort gällande, att kommissionen inte på något vis är skyldig att vid en undersökning beslagta eller kopiera alla de handlingar som har samband med ett selektivt distributionssystem. I själva verket skall endast de handlingar som rör den rättsstridiga tillämpningen av systemet tas i beaktande.

B — Handlingarna valdes ut och användes efter godtyckliga kriterier

11 Enligt AEG har vad gäller de handlingar som beslagtogs av kommissionen vid undersökningarna den 26 och 27 juni 1979 hänsyn inte tagits till sådana som kunde ha fritagit bolaget från ansvar. Likaså har kommissionen förkastat vissa av de resultat den kommit fram till i samband med utredningen, vilka kunde ha gynnat AEG, och den har använt andra resultat efter helt godtyckliga kriterier.

- 12 Till stöd för denna grund har AEG anfört följande:
1. Kommissionen har för att motivera anmärkningen om samordning av priser i punkt 28 i beslutet grundat sig på information från Iffli som tillhandahållits i samband med en enkel förfrågan om upplysningar, utan hänsyn till det faktum att denne generellt motsatte sig alla selektiva distributionssystem.
  2. Kommissionen har i fallet Ratio-Markt förbiset det faktum att Ratios ledning själv hade erkänt att företagets affär i Kassel inte uppfyllde fackhandelsvillkoren.
  3. Näringsidkaren Verbinnen har aldrig påstått att ATBG utövat påtryckningar på denne.
  4. Förfrågningar hos belgiska näringsidkare om upplysningar angående ATBG:s rättsstridiga utnyttjande av systemet besvarades nekande. Varken förfrågningarna eller svaren nämndes dock i beslutet.
  5. Kommissionen har endast tagit hänsyn till en enda av de många av AEG inlämnade handlingarna, som den dessutom använt godtyckligt, men däremot inte tagit hänsyn till något av de bevis som AEG lagt fram eller anfört i samband med förfarandet.
- 13 I detta hänseende skall det understrykas att de fall mot vilka några anmärkningar inte har riktats inte nödvändigtvis utgör något bevis för att systemet har tillämpats korrekt, eftersom en rättsstridig tillämpning av systemet endast skulle ha krävt ingripande från AEG i ganska ovanliga fall, i vilka bolaget konstaterat att det fanns risk för parallellimport eller mycket hård priskonkurrens. Under dessa omständigheter har kommissionen alltså inte haft skyldighet att beakta de fall där det inte var fråga om någon överträdelse.
- 14 AEG:s påståenden angående fallen Iffli, Ratio och Verbinnen måste däremot prövas närmare, eftersom AEG har påstått att kommissionen i dessa fall har konstaterat överträdelse efter att godtyckligt ha bortsett från omständigheter som ofrånkomligen skulle ha lett till en annan slutsats.
- 15 Om man uppfattar påståendena på detta sätt innebär de i grunden att kommissionen vid prövningen av om det i vissa fall var fråga om en rättsstridig tillämpning av det selektiva distributionssystemet har felbedömt bevisningen i dessa fall. Den egentliga frågan är alltså huruvida bedömningen av de

enskilda fallen är välgrundad – vilket skall behandlas för sig i samband med de materiella frågorna – och inte huruvida kommissionens förfarande har skett enligt reglerna.

C — De faktiska marknadsförhållandena felbedömdes

16 AEG har hävdad att kommissionen inte har tagit hänsyn till situationen på marknaden för underhållningselektronik som sådan och att den har felbedömt faktorer som t.ex. den hårda konkurrens som råder inom denna bransch, vilken innebär att det är oförnuftigt att föra en distributionspolitik som syftar till att begränsa antalet auktoriserade återförsäljare och att upprätthålla höga försäljningspriser.

17 Vad gäller denna grund måste det först och främst framhållas att konstaterandet av att det föreligger en situation vilken måste ha fått ett företag att anse att ett visst beteende inte var tillrädligt utesluter inte i sig förekomsten av ett sådant beteende, eftersom det mycket väl kan tänkas att det ifrågasvarande företaget grundat sig på en felaktig bedömning av den faktiska marknadssituationen eller att det var välunderrättat om situationen och hade förväntat sig att fördelarna med en politik som gick ut på att upprätthålla priserna var flera än nackdelarna med en försvagad konkurrensställning.

18 Det kan således antas, vilket kommissionen med rätta anfört, att AEG inte ens i en mycket hård konkurrenssituation tog några överdrivna risker genom att föra en högprispolitik, eftersom distributörerna i alla händelser önskade utöka sitt sortiment med Telefunkenprodukter och i allmänhet var intresserade av att komma i åtnjutande av en hög vinstmarginal.

D — Resultaten från tidigare utredningar nämndes inte

19 AEG har hävdad att kommissionen, som efter införandet av det selektiva distributionssystemet år 1973 mottagit flera klagomål som ifrågasätter AEG:s och dess dotterbolags beteende, inledde förfaranden som den senare lade ned. Detta tyder på att kommissionen i samband med utredningarna inte hade konstaterat att det selektiva distributionssystemet hade tillämpats rättsstridigt. Att dessa utredningar inte nämndes, vilka motsäger det omtvistade beslutet, bevisar att kommissionen i förevarande fall haft en förutfattad mening.

20 Kommissionen har med rätta bestritt att den omständigheten att förfarandena avseende ifrågasvarande klagomål lagts ned kan tolkas som en positiv bedömning av AEG:s tillämpning av det selektiva distributionssystemet.

Följaktligen finns det anledning att notera att även om kommissionen anser att det selektiva distributionssystemet inte har tillämpats korrekt i ett enskilt fall, är den inte skyldig att företa en omfattande utredning, såsom föreskrivs i artikel 9 i förordning nr 17, när det inte föreligger några omständigheter som stärker misstankarna om att detta fall är en medveten politik från företagets sida. Det är därför naturligt att kommissionen beslutade att företa en utredning i enlighet med förordning nr 17 först efter det att flera klagomål och upplysningar hade övertygat den om att det faktiskt var fråga om en rättsstridig tillämpning av det selektiva distributionssystemet.

E — Rätten till försvar kränktes

21 AEG har hävdad att dess rätt till försvar kränktes av kommissionen genom att denna:

- a) inte lät AEG ta del av hela innehållet i en skrivelse från Iffli av den 12 augusti 1980 som hänvisar till sökandens påstått rättsstridiga beteende, och hindrade på så sätt bolaget från att ta ställning till brevet,
- b) för det omtvistade beslutet använde handlingar som inte hade nämnts i meddelandet om anmärkningarna av den 2 juni 1980, trots att kommissionen redan då hade dessa i sin ägo,
- c) fattade ett beslut som bl.a. grundade sig på enskilda fall som inte hade nämnts i meddelandet om anmärkningarna (Mammouth, Verbinnen).

22 Vad gäller Ifflis skrivelse har AEG hävdad att den omständigheten att bolaget endast hade tillgång till hela innehållet i skrivelsen först efter det att beslutet hade fattats, tydligt visar att sökanden inte har kunnat använda skrivelsen för att bemöta meddelandet om anmärkningarna.

23 Kommissionen har invänt att Ifflis skrivelse i ett första skede inte kunde delges sökanden i sin helhet av hänsyn till sekretessen och skyddet för affärshemligheter.

24 I detta hänseende bör det framhållas att sådana krav borde ha fått kommissionen att avstå från att använda den handlingen som bevis. AEG har med rätta anfört att det inte är tillåtet att mot sökanden åberopa en handling vars innehåll till en del inte hade delgetts bolaget och att det inte ankommer på svaranden att avgöra om en handling eller en del av en handling kan vara användbar eller inte i det berörda företagets försvar.

- 25 Härav följer att Ifflis skrivelse av den 12 augusti 1980 inte kan betraktas som giltigt bevis inom ramen för föreliggande mål.
- 26 Vad gäller de handlingar som endast nämns i beslutet (skrivelse av den 29 juni 1976 från TRF:s försäljningskontor i Münster; meddelande från ATF av den 7 juli 1977; meddelande från ATF av den 20 oktober 1978) har kommissionen gjort gällande att det rör sig om handlingar som sökanden redan kände till, eftersom de kom från dess egna kontor, och att dessa handlingar endast hade använts för att bekräfta de anmärkningar som redan framställts.
- 27 Det måste i detta hänseende anmärkas att det viktiga inte är handlingarna som sådana utan de slutsatser som kommissionen har dragit från dessa. Eftersom dessa handlingar inte nämndes i meddelandet om anmärkningar kunde AEG med rätta anta att de inte hade någon betydelse i ärendet. Genom att inte informera sökanden om att dessa handlingar användes i beslutet, har kommissionen hindrat AEG från att i tid ta ställning till dessa handlingars bevisvärde. Härav följer att handlingarna alltså inte kan betraktas som giltiga bevis inom ramen för föreliggande mål.
- 28 Av samma anledning kan inte heller fallet Mammouth tas i beaktande, eftersom det inte nämndes i meddelandet om anmärkningarna.
- 29 Vad gäller fallet Verbinnen däremot måste det anmärkas att AEG, fastän fallet inte nämndes i meddelandet om anmärkningarna, underrättades om det i tillräckligt god tid för att bolaget skulle haft möjlighet att inkomma med yttrande innan det omtvistade beslutet fattades.
- 30 Sammanfattningsvis kan det fastställas att AEG:s grunder för att bestrida lagenligheten i det förfarande som ledde till att det omtvistade beslutet fattades är oberättigade, bortsett från grunden som rör kränkning av rätten till försvar. Denna sistnämnda grund har emellertid ingen allmän räckvidd, eftersom den begränsar sig till att gälla kränkningar i några enskilda fall, och innebär därför inte att förfarandet i sin helhet är rättsstridigt. Härav följer således att den omständigheten att kommissionen i strid med rätten till försvar underlåtit att utlämna vissa av de handlingar som den använt sig av endast har betydelse i den mån kommissionens anmärkningar kan bevisas endast med hänvisning till just de handlingarna.

II — De grunder genom vilka bestrids att villkoren för tillämpning av artikel 85.1 i EEG-fördraget har uppfyllts

A — *Det agerande som AEG och dess dotterbolag klandrades för var ensidigt*

31 AEG har hävdad att det beteende som man klandrar bolaget för i det omtvistade beslutet, nämligen att det inte godkänt vissa återförsäljare och att de initiativ som togs för att påverka priserna var ensidiga åtgärder och inte som sådana omfattas av artikel 85.1, vilken endast avser avtal, beslut av företagsammanslutningar och samordnade förfaranden.

32 För att kunna bedöma det argumentet måste man pröva den rättsliga räckvidden av selektiva distributionssystem.

33 Det är ostridigt att de avtal som ett selektivt distributionssystem grundar sig på med nödvändighet påverkar konkurrensen på den gemensamma marknaden. Det har emellertid i domstolens rättspraxis fastslagits att det finns berättigade krav, såsom upprätthållande av en fackhandel som kan erbjuda särskild service för tekniskt avancerade produkter av hög kvalitet, vilka kan motivera en konkurrensbegränsning gällande priserna till förmån för en konkurrens som grundar sig på andra faktorer än priser. Selektiva distributionssystem utgör alltså en konkurrensfaktor som är förenlig med artikel 85.1 genom att de syftar till ett legitimt resultat, nämligen att förbättra konkurrensen där den inte enbart utövas på grundval av priserna.

34 De begränsningar som är förbundna med ett selektivt distributionssystem kan endast tillåtas på det villkoret att syftet med dem faktiskt är att förbättra konkurrensen i den mening som avses ovan. Annars skulle de inte ha något berättigande, eftersom deras enda verkan skulle vara att begränsa priskonkurrensen.

35 För att säkerställa att de selektiva distributionssystemen endast tjänar detta syfte och inte upprättas och används för att nå andra syften som inte är förenliga med gemenskapsrätten, har domstolen i domen av den 25 oktober 1977 Metro mot Kommissionen (Rec. s. 1875) fastslagit, att sådana system kan tillåtas "under förutsättning dels att valet av återförsäljare sker enligt objektiva kriterier av kvalitativ natur som grundar sig på återförsäljarens och dennes personals yrkesmässiga kvalifikationer samt på fackmässig teknisk

utrustning, dels att dessa villkor fastställs på ett enhetligt sätt gentemot alla de återförsäljare som kan komma i fråga och att dessa villkor tillämpas utan diskriminering”.

- 36 Härav följer att genomförandet av ett selektivt distributionssystem som grundar sig på andra kriterier än ovan nämnda utgör en överträdelse av artikel 85.1. Detsamma gäller för det fall ett system, som i princip är förenligt med gemenskapsrätten, i praktiken tillämpas på ett sätt som är oförenligt med denna.
- 37 En sådan praxis måste följaktligen betraktas som otillåten, eftersom tillverkaren för att upprätthålla en hög prisnivå eller för att utesluta vissa moderna distributionskanaler vägrar att auktorisera distributörer som uppfyller systemets kvalitativa kriterier.
- 38 Ett sådant förhållningssätt från tillverkarens sida utgör inte ett ensidigt beteende från företagets sida som, vilket AEG har hävdats, skall undantas från förbudet i artikel 85.1 i fördraget. Tvärtom är förhållningssättet en del av de avtalsförhållanden som företaget upprätthåller med återförsäljarna. Faktum är att när en distributör tas upp i systemet grundar sig auktorisationen på de avtalsslutande parternas uttryckliga eller tysta godkännande av den politik som AEG för, som bl.a. innebär att alla distributörer som uppfyller kriterierna för auktorisation men som inte är beredda att ansluta sig till den politiken utestängs från nätverket.
- 39 Det finns således skäl att anta att även vägran att auktorisera är ett handlande som omfattas av avtalsförhållandena med de auktoriserade distributörerna, eftersom syftet med dessa är att säkra konkurrensbegränsande samverkan, vilken ligger till grund för avtalen mellan tillverkarna och de auktoriserade distributörerna. Vägran att auktorisera distributörer som uppfyller de ovan nämnda kvalitativa kriterierna är således ett bevis på att det förekommer en otillåten tillämpning av detta system, om antalet fall är tillräckligt stort för att det skall kunna uteslutas att det rör sig om några enstaka fall, som inte är ett utslag av ett systematiskt beteende.

B — Fråga om de åtgärder som syftade till att garantera upprätthållandet av en lägsta vinstmarginal inom ramen för ett selektivt distributionssystem var tillåtna

- 40 AEG har hävdat att syftet med det beteende som företaget klandras för var att upprätthålla den prisnivå som är absolut nödvändig för fackhandelns överlevnad och att, om selektiva distributionssystem kan motiveras med behovet av att garantera en sådan handel som har betydligt högre omkostnader än icke-fackhandeln, kan dessa system inte betraktas som oförenliga med gemenskapsrätten i den mån de utformas eller tillämpas så, att auktoriserade näringsidkare garanteras en lägsta vinstmarginal. AEG har i detta hänseende åberopat femte stycket i punkt 21 i domskälen i den tidigare nämnda domen Metro, enligt vilket "de specialiserade grossisternas och detaljhandlarnas strävan att upprätthålla en viss prisnivå som i konsumenternas intresse gör det möjligt att bibehålla ett distributionssystem vid sidan av nya distributionsformer med en annan konkurrensstrategi tillhör de målsättningar som får genomföras utan att nödvändigtvis omfattas av förbudet i artikel 85.1 och som, om detta helt eller delvis skulle vara fallet, kan uppfylla kriterierna i artikel 85.3".
- 41 Man måste emellertid understryka att det i målet Metro inte var fråga om beteenden som gick ut på att neka näringsidkare som inte var beredda att hålla vissa priser tillträde till distributionssystemet. Sökanden Metro kritiserade inte de urvalskriterier som hade valts för upptagande av näringsidkare i det distributionssystem som tillämpades av bolaget SABA, för vilket kommissionen hade utfärdat ett icke-ingripandebesked enligt artikel 2 i förordning nr 17/62, utan gjorde endast gällande att detta system ledde till att prisstrukturen fastlöstes i detaljhandelsledet och att priskonkurrensen därmed sattes ur spel.
- 42 En begränsning av priskonkurrensen bör emellertid betraktas som en del av varje selektivt distributionssystem, eftersom de priser som tillämpas av specialiserade näringsidkare med nödvändighet ryms inom ett betydligt mindre intervall än vad man kan räkna med i det fall konkurrens mellan specialiserade och icke-specialiserade näringsidkare föreligger. Denna begränsning uppvägs av konkurrens på den servicekvalitet som erbjuds kunderna, vilken normalt inte skulle vara möjlig utan en skäligen vinstmarginal som gör det möjligt att bära de högre omkostnaderna för dessa tjänster. Det är således tillåtet att upprätthålla en viss prisnivå, men endast i den mån det klart kan motiveras av kraven på ett system där konkurrensen fortsatt skall

kunna fylla sin funktion enligt fördraget. Syftet med ett sådant system är nämligen uteslutande ”att förbättra konkurrensen i den mån konkurrensen gäller andra faktorer än priset” och inte att garantera de auktoriserade återförsäljarna en hög vinstmarginal.

43 AEG hade därför inte skäl att utgå ifrån att åtagandet av en förpliktelse att tillämpa priser som möjliggjorde en ganska hög vinstmarginal var ett tillåtet villkor för upptagande i ett selektivt distributionssystem. Just därför att AEG hade rätt att vägra näringsidkare tillträde sitt distributionsnät och att inte behålla näringsidkare som inte längre kunde erbjuda den för fackhandeln typiska servicen, förfogade bolaget över alla de nödvändiga medlen för att säkra en effektiv tillämpning av systemet. Under sådana omständigheter är alltså kravet på att binda sig i fråga om priser ett villkor som är klart främmande för behoven av ett selektivt distributionssystem, och som därför också påverkar den fria konkurrensen.

C — Det beteende som är föremål för anmärkningarna var inte systematiskt

44 AEG har genom denna grund förnekat att bolaget systematiskt och avsiktligt har utnyttjat sitt selektiva distributionssystem på ett rättsstridigt sätt. Om man beaktar det tusental distributörer som ansöker om att bli upptagna i systemet eller som redan upptagits i detta, förstår man lätt, enligt AEG, att misstag är oundvikliga. Även om man utgår ifrån att misstagen har skett med avsikt, kan i vart fall några enstaka fall av överträdelser inte leda till ett ifrågasättande huruvida systemet tillämpats korrekt.

45 Innan dessa argument prövas måste det först fastställas, vilket kommissionen med rätta anmärkt, att det ringa antalet överträdelser som tillskrivs AEG i förhållande till det totala antalet fall där systemet tillämpas inte i sig själv är ett bevis på att dessa överträdelser inte skett systematiskt. Faktum är att det stora flertalet distributörer redan av vana motsätter sig en lågprispolitik och i regel välkomnar varje initiativ som leder till upprätthållande av en hög vinstmarginal, på så sätt att en tillverkare som vill tillämpa systemet på ett rättsstridigt sätt blir tvungen att vägra godkännande eller att hota med påföljder endast i sådana fall där näringsidkarna för en mycket offensiv prispolitik.

46 Härav följer att överträdelsernas osystematiska karaktär inte nödvändigtvis är en följd av deras relativt begränsade antal och man kan inte utesluta att villkoren för godkännande använts systematiskt på ett sätt som är oförenligt

med gemenskapsrätten förrän man har fastställt att det inte funnits någon allmän politik från AEG:s eller dess dotterbolags sida att utestänga alltför påstridiga återförsäljare eller att påverka priserna.

D — Det beteende som är föremål för anmärkningarna kan inte tillskrivas AEG

- 47 AEG har hävdat att bolaget inte kan hållas ansvarigt för en eller annan eventuellt konstaterad överträdelse, eftersom det aldrig har tagit någon självständig del i hur det selektiva distributionssystemet tillämpats av TFR, ATF eller ATBG. Faktum är att man inte kan tillskriva AEG en "allmän försäljningspolitik" utifrån handlingar som upprättats av dess dotterbolag och som AEG inte haft någon del i. Än mindre kan AEG hållas ansvarigt för enskilda överträdelser som, enligt kommissionen, har begåtts av deras dotterbolag.
- 48 Kommissionen har angående detta anfört att det av AEG införda systemet genomfördes i de olika berörda medlemsstaterna av bolagets dotterbolag TFR, ATF och ATBG, som kontrolleras av sökanden. Dessa har av AEG fått ansvaret för tillämpningen av systemet och är skyldiga att i detta hänseende tillämpa AEG:s instruktioner. Kommissionen har anmärkt att TFR, ATF och ATBG ingår i AEG-Telefunkengruppen och att exempelvis TFR är ett dotterbolag som är helägt av AEG-Telefunken.
- 49 Domstolen har redan tidigare fastslagit, nämligen i sin dom av den 14 juli 1972 International Chemical Industries, mål 48/69 (Rec. s. 619), att "den omständigheten att dotterbolaget är en särskild juridisk person räcker inte för att man skall kunna utesluta möjligheten att dess uppträdande skall tillskrivas moderföretaget", särskilt "när dotterbolaget, fastän det är en särskild juridisk person, inte självständigt bestämmer sitt uppträdande på marknaden, utan i huvudsak tillämpar instruktioner som det får av moderföretaget".
- 50 Eftersom AEG inte har bestritt att bolaget hade möjlighet att utöva ett avgörande inflytande på dotterbolagens distributions- och prispolitik, återstår att pröva om bolaget faktiskt använt sig av den möjligheten. En sådan undersökning förefaller emellertid överflödigt i fallet TFR som, genom att det är ett av AEG helägt dotterbolag, nödvändigtvis följer den politik som fastlagts av samma stadgeenliga organ som fastlagt AEG:s politik.

- 51 AEG:s inflytande över ATF framgår indirekt av ett internmeddelande från ATF av den 30 juni 1978, i vilket det sägs att en distributör som ATF förhandlar med angående dennes anslutning känner till "Telefunkens handelspolitik, tack vare vilken försäljningspriserna är stabila och återförsäljarna tillförsäkras en skälig vinstmarginal". Faktum är att ordet "Telefunken" visar att ATF hänvisade till en handelspolitik som uppfattades som resultatet av ett initiativ från AEG, som ensam kunde dra upp riktlinjerna för en enhetlig politik som skulle följas av de olika dotterbolagen som hade till uppgift att distribuera Telefunkenprodukterna.
- 52 Vad gäller ATBG framgår det av handlingarna angående den belgiske grossisten Diederichs, att ATBG fortlöpande informerat TFR om sina förhandlingar med Diederichs (se skrivelserna från ATBG av den 19 oktober 1977 och den 24 oktober 1977). Det framgår vidare av dessa handlingar att TFR tog direkt kontakt med Diederichs för att undersöka möjligheten att normalisera dennes verksamhet, fastän denna verksamhet inte berörde den tyska marknaden (se meddelande från TFR av den 29 september 1977), att TFR inom sin organisation tagit upp problem som uppkommit genom Diederichs ansökan om godkännande (se telex från TFR av den 11 oktober 1977) och att TFR slutligen fastslog att "det för närvarande inte finns någon anledning att fortsätta diskussionerna med Diederichs" (se meddelande från TFR av den 28 oktober 1977). Dessa omständigheter visar tydligt att ATBG inte hade någon självständig beslutsbefogenhet gentemot AEG och TFR.
- 53 Härav kan alltså den slutsatsen dras att AEG kan tillskrivas dotterbolagen TFR:s, ATF:s och ATBG:s konkurrensbegränsande beteenden.

E — Handelshinder mellan medlemsstaterna har inte förekommit

- 54 AEG har med denna grund gjort gällande att tillämpningen av dess selektiva distributionssystem inte i sig kan inverka på handeln mellan medlemsstaterna och därför inte omfattas av artikel 85.1 i fördraget. Detta gäller även i det fall då det konstateras att systemet har tillämpats rättsstridigt.
- 55 Kommissionen har medgett att det selektiva distributionssystem som inrättats av AEG inte i sig innehåller bestämmelser som hindrar varuhandeln mellan de auktoriserade distributörerna i de olika medlemsstaterna och att det därför som sådant inte kan inverka på handeln mellan medlemsstaterna. Kommissionen har emellertid hävdad att det snarare är den rättsstridiga tillämpningen av

systemet som den har klandrat AEG för, genom vilken det blivit möjligt att på ett diskriminerande sätt utestänga betydande näringsidkare och vilken på så sätt förhindrat omfattande varuhandel mellan medlemsstaterna som dessa näringsidkare hade kunnat bedriva.

- 56 Enligt AEG kan avsaknaden av påtagliga faktiska eller potentiella hinder i handeln mellan medlemsstaterna för det första märkas genom att TFR, ATF och ATBG fått mycket blygsamma marknadsandelar, för det andra genom att de berörda näringsidkarna inte genomförde några handelstransaktioner mellan medlemsstaterna och inte heller kunde ha gjort det, och för det tredje att man i varje handelstransaktion inom gemenskapen som rör färgteveapparater i hög utsträckning stöter på stora tekniska svårigheter.
- 57 Det kan i detta hänseende anmärkas att, medan det två första argumenten rör alla de produkter som ingår i det "femstjärniga" programmet, vilket omfattar produkter som teve- och radioapparater, bandspelare, grammofoner och audiovisuell utrustning, rör det tredje argumentet endast färgteveapparater.
- 58 AEG:s argument om de blygsamma marknadsandelar som innehas av TFR, ATF respektive ATBG kan inte godtas, med beaktande av att vart och ett av dessa bolag under åren 1973-1980 behärskade minst 5 % av marknaden för underhållningselektronik i sitt eget land. Såsom domstolen redan har fastslagit i sin dom av den 1 februari 1978 (Miller, mål 19/77, Rec. s. 131) är ett företag som täcker cirka 5 % av den berörda marknaden "ett tillräckligt stort företag för att dess beteende i princip skall kunna påverka handeln".
- 59 Vad gäller det andra argumentet som framförts av AEG kan det framhållas att risken för hinder i den potentiella handeln inte kan uteslutas endast på grundval av påståendet om att de berörda näringsidkarna inte har genomfört eller inte har kunnat genomföra handelstransaktioner mellan medlemsstaterna. Det bör i detta hänseende understrykas att flera av de företag som omnämns i beslutet (t.ex. Diederichs i Belgien samt Auchan-butikerna, Darty, FNAC och Conforama i Frankrike) faktiskt ägnat sig åt, eller varit beredda att ägna sig åt parallellimport. Butikskedjan Ratio i Förbundsrepubliken Tyskland har vid ett flertal tillfällen återimporterat Telefunkenprodukter från Österrike och hade säkert också gjort detta från EEG:s medlemsstater, om återimporten från dessa hade gett företaget samma fördelar.
- 60 I alla händelser måste man erinra om, enligt ovannämnda dom Miller, att enbart den omständigheten att de näringsidkare som, vid en viss given tidpunkt, ansöker om att bli upptagna i ett distributionsnät eller som redan

har tagits upp i detta inte bedriver gemenskapshandel inte är ett tillräckligt skäl för att utesluta att inskränkningar i näringsidkarnas handlingsfrihet kan vara ett hinder för handeln inom gemenskapen, eftersom situationen kan ändras från ett år till ett annat på grund av ändringar i marknadsvillkoren eller marknadsstrukturen, såväl på den gemensamma marknaden i dess helhet som på de olika inhemska marknaderna.

61 Vad gäller färgteveapparater har AEG gjort gällande att tillämpningen av dess distributionssystem i alla händelser inte har kunnat hindra parallellimport till Frankrike, eftersom en sådan import inte kunnat företas på grund av skillnaderna mellan de standardsystem som används i Tyskland (PAL) respektive Frankrike (SECAM) liksom på grund av de höga kostnaderna för att bygga om apparaterna.

62 Kommissionen har hävdat att, även om de tekniska skillnaderna var av sådan art att de kunde försvåra handeln mellan medlemsstaterna hade de ändå inte den verkan att de omöjliggjorde handeln mellan Förbundsrepubliken Tyskland och Frankrike.

63 Som svar på en fråga som ställdes av domstolen har AEG i en skrivelse av den 28 januari 1983 förklarat att Secamsystemets tevenormer var obligatoriska fram till september 1981 och att "det således inte fanns några praktiska möjligheter att övervinna de handelshinder som var ett resultat av de olika standardsystemen i Frankrike och i Förbundsrepubliken". Det lär också ha funnits oöverstigliga hinder i samband med import till Belgien från Förbundsrepubliken, därför att de apparater som var avsedda för Belgien skulle utrustas för det kabeltelevisionssystem som är allmänt utbredd där, men som däremot inte finns i Förbundsrepubliken Tyskland.

64 Vid sammanträdet erinrade kommissionen om att det faktum att näringsidkaren Verbinnen i Belgien sålde färgteveapparater som inköpts i Tyskland tydligt visar att det inte finns några oöverstigliga tekniska hinder för att avsätta dessa apparater i Belgien. Det framgår för övrigt av handlingarna att även näringsidkaren Diederichs importerade färgteveapparater från Förbundsrepubliken Tyskland till Belgien.

65 Vad gäller importen av färgteveapparater till Frankrike, även om det måste medges att den var begränsad på grund av skillnaderna mellan sändningssystemen (SECAM i Frankrike och PAL i Tyskland), måste det ändå framhållas, vilket kommissionen klargjorde vid sammanträdet utan att det bestreds av sökanden, att TFR under den berörda perioden även tillverkade apparater

som var funktionsdugliga i båda systemen, och som är särskilt efterfrågade i gränsområdet mellan Tyskland och Frankrike. Denna omständighet är fullt tillräcklig för att man skall kunna dra den slutsatsen att AEG:s politik också kunde påverka exporten av färgteveapparater från Tyskland till Frankrike.

66 Av ovanstående överväganden följer att argumenten för att påvisa att handeln mellan medlemsstaterna inte har påverkats av det omtvistade agerandet inte kan godtas.

III — De grunder genom vilka bestrids att kommissionens anmärkningar gentemot AEG var välgrundade

67 Kommissionen har klandrat AEG för att bolaget genom rättsstridig tillämpning av sitt selektiva distributionssystem för Telefunkenprodukter har vägrat vissa distributörer tillträde till sitt distributionsnät, trots att dessa uppfyllde villkoren för godkännande, och att direkt eller indirekt ha fastställt vilka försäljningspriser som skulle tillämpas av de auktoriserade distributörerna, och på så sätt ha överträtt artikel 85.1 i EEG-fördraget.

68 Enligt kommissionen var denna diskriminering och detta fastställande av försäljningspriser inga enstaka misstag som begicks av alltför nitiska externa medarbetare, utan avsiktliga och systematiska överträdelser. Den omständigheten att det fanns en politik för att tillämpa det selektiva distributionssystemet på ett sådant sätt att mål uppnåddes som inte var förenliga med gemenskapsrätten framgår tydligt av handlingarna från TFR:s, ATF:s och ATBG:s försäljningsledning.

69 AEG har bestritt såväl att det funnits en allmän politik som syftat till att tillämpa systemet rättsstridigt som att det förekommit överträdelser i de enskilda fall som omnämnts av kommissionen.

70 Även om det omtvistade beslutet uteslutande handlar om den praktiska tillämpningen av systemet, måste man inledningsvis pröva innehållet och särdragen i AEG:s allmänna distributionspolitik.

71 Kommissionens anmärkning angående distributionspolitiken stöder sig på ett flertal handlingar som kommissionens inspektörer beslagtogs i samband med de undersökningar som företogs vid TFR, ATF och ATBG. Det framgår tillräckligt tydligt av dessa handlingar sammantagna, att AEG ansåg att

upprätthållandet av en hög vinstmarginal till förmån för distributörerna var absolut nödvändig för fackhandelns överlevnad och att de företag som avstått från en hög vinstmarginal på förhand måste betraktas som oförmögna att erbjuda den kostnadskrävande service som är utmärkande för fackhandeln.

- 72 Den ståndpunkten kan inte betraktas såsom överensstämmande med en korrekt tillämpning av det selektiva distributionssystemet, eftersom upprätthållandet av en lägsta vinstmarginal för näringsidkarna inte i något fall kan ingå i de mål som eftersträvas med ett sådant system.
- 73 I själva verket fastslås det i den ovannämnda Metro-domen som AEG hänvisar till för att motivera sin uppfattning, att det finns ett faktiskt orsakssammanhang mellan upprätthållandet av en viss prisnivå och överlevnadsmöjligheterna för fackhandeln samtidigt som konkurrensen förbättras, och det möjliggör en begränsning av priskonkurrensen endast i den mån en sådan begränsning framstår som nödvändig för att säkra konkurrensen på den servicenivå som fackhandeln erbjuder. Men, även om sådana tjänster också kan erbjudas av särskilda avdelningar på stormarknaderna eller genom andra nya distributionsformer, som tack vare sin organisationsstruktur kan erbjuda dem till ett lägre pris, är det inte berättigat att upprätthålla en lägsta vinstmarginal, eftersom en sådan marginal inte längre skulle säkra konkurrensen på andra områden än priserna.
- 74 Den ståndpunkt som avspeglas i de handlingar som nämns i beslutet kan inte heller godtas i den mån den – bortsett från problemet med upprätthållandet av en hög prisnivå – bygger på förutsättningen att de nya distributionsformerna till sin natur och till sin organisationsstruktur inte är sådana att de kan uppfylla fackhandelsvillkoren.
- 75 En sådan generaliserande bedömning kan emellertid inte försvaras, med hänsyn till att det inte finns något hinder för en stormarknad att inrätta sin avdelning för underhållningselektronik på ett sådant sätt att den uppfyller de kvalitativa villkoren för fackhandeln. En tillverkare som har infört ett selektivt distributionssystem kan alltså inte på grundval av en utvärdering på förhand av de olika handelsformernas särdrag avstå från att i varje enskilt fall undersöka om en återförsäljare som ansöker om att bli godkänd uppfyller fackhandelsvillkoren. För övrigt framgår det av handlingarna att AEG har tvingats erkänna att det fanns en tendens till att inrätta särskilda avdelningar även på stormarknaderna, och även till medgivande att villkoren för selektiv distribution i vissa fall var uppfyllda.

76 Det måste således fastslås att de av kommissionen nämnda handlingarna faktiskt visar på förekomsten av en distributionspolitik som samtidigt motive-
ras av en omsorg att garantera de auktoriserade återförsäljarna en hög
vinstmarginal och av att i möjligaste mån förhindra godkännande av nya
distributionsformer, som på förhand antas inte kunna uppfylla fackhandels-
villkoren. Denna politik uppvisar således särdrag som är oförenliga med en
korrekt tillämpning av det selektiva distributionssystemet.

77 Det faktum att AEG tillämpat systemet rättsstridigt bekräftas dessutom av ett
antal enskilda fall som omnämnts av kommissionen.

78 De enskilda fall i vilka AEG antas ha tillämpat sitt selektiva distributions-
system godtyckligt har av kommissionen delats in i tre grupper alltefter typ
av beteende som har förorsakat överträdelsen:

- AEG har som krav för godkännande krävt att vissa priser skall till-
lämpas och har på förhand utestängt alla som inte varit beredda att åta
sig denna förpliktelse.
- AEG har tillämpat systemet på grundval av ett territoriellt kriterium
och inte på grundval av en undersökning av om de erforderliga villko-
ren var uppfyllda.
- AEG har direkt eller indirekt försökt tvinga sina distributörer att hålla
vissa priser.

A — *Fall av rättsstridig vägran att godkänna*

1. I Förbundsrepubliken Tyskland

a) *Ratio Markt*

79 Kommissionen har i punkt 16 i beslutet av den 6 januari 1982 fastslagit att
”grunden för vägran att auktorisera Ratio inte var att företaget, som det
påståtts, saknade en specialavdelning, utan att Ratio var ett varuhus”. AEG
har gjort gällande att det faktum att Ratio inte godkändes enbart berodde på
att detta företag, särskilt dess butik Kassel, inte vid någon tidpunkt uppfyllt
fackhandelsvillkoren.

80 Det framgår av brevväxlingen mellan TFR och Ratio att vägran att förse Ratio med Telefunkenprodukter som ingick i det femstjärniga programmet aldrig motiverades med att de fastlagda villkoren för selektiv distribution inte hade uppfyllts. Avslagsskrivelsen av den 29 juni 1976 innehåller faktiskt endast en mycket vag hänvisning till det faktum att TFR fattade sitt beslut "efter en bedömning av de frågor som uppkommit" i samband med artikel 85.1. Denna motivering klargör på intet sätt varför Ratio inte uppfyllde fackhandelsvillkoren.

81 En skrivelse från Ratio av den 22 december 1976, i vilken företaget bestrider vissa TFR-anställdas muntliga uttalanden i samband med ett besök i butiken Ratio-Markt i Kassel den 20 maj 1976, har inte besvarats av TFR, som för övrigt aldrig har klargjort om och i vilken utsträckning man tog dessa uttalanden i beaktande som grund för beslutet om avslag.

82 Man kan således konstatera att det inte enbart är så, att TFR aldrig har motiverat sin leveransvägran – om det inte är så att man kan betrakta en allmän och obestämd hänvisning till fördragets konkurrensregler som en motivering – utan också så, att TFR inte heller har tagit upp någon diskussion om de anmärkningar som Ratio erinrat om och bestritt, och som av TFR kunde ha ansetts vara skäl för att motivera en leveransvägran.

83 Under dessa omständigheter kan man inte vidhålla att fallet Ratio inte utgör ett exempel på en rättsstridig tillämpning av det selektiva distributionssystemet. Det faktum att Ratio avhållit sig från att föra talan vid domstol för att erhålla en leverans av Telefunkenprodukter kan inte tolkas så, att Ratio har erkänt att TFR:s vägran gentemot företaget var välgrundad. En talan vid domstol skulle i själva verket inte ligga i Ratios intresse, dels därför att kostnaderna för en sådan skulle bli rätt höga, dels därför att en leveransvägran enligt den tyska lagen endast skulle kunna fastställas i det fall det berörda företaget bevisar att det inte kan skaffa sig den ifrågasvarande produkten från andra tillverkare.

b) Harder

84 Kommissionen har i punkt 17 i beslutet anfört att grossisten Harder, som hade utestängts från distributionsnätet, hade för att återupptas i detta förbundet sig att inte leverera några AEG-produkter till stormarknader eller liknande företag och att inte exportera till några andra EEG-länder.

85 AEG har gjort gällande att sådana villkor på sin höjd framgår av skrivelsen från försäljningskontoret i Freiburg av den 15 december 1976, som endast återspeglar ett initiativ som togs av kontorschefen och som för övrigt bevisar att det ankom på TFR:s huvudkontor att besluta om Harder skulle återupptas i systemet. Det framgår dock av två skrivelser av den 29 augusti respektive den 7 september 1977 från TFR:s advokater, att det leveransstopp som TRF hade beslutat om angående Harder, på grund av ett flertal överträdelser av systemet som det företaget gjort sig skyldigt till, endast kunde hävas om Harder bidrog till att klarlägga överträdelserna, såsom det föreskrivs i standardavtalet om selektiv distribution. Leveranserna återupptogs inte på grund av att Harder aldrig uppfyllde dessa villkor. I detta sammanhang finns det alltså ingen anledning att beakta förslaget från försäljningskontoret i Freiburg, vilket TFR aldrig följde.

86 Det måste medges att mot bakgrund av handlingarna i ärendet framstår den omständigheten att Harder inte återupptogs i systemet som om detta enbart berodde på att företaget inte iakttagit förpliktelseerna enligt standardavtalet i syfte att undvika följderna av en överträdelse av detta avtal och att det i avsaknad av ställningstagande från TFR:s behöriga organ inte finns någon omständighet som stöder antagandet att om Harder hade uppfyllt ovannämnda villkor skulle man ha krävt ytterligare förpliktelser utöver de förpliktelser som följer av det selektiva distributionssystemet. Fallet Harder kan alltså inte betraktas som tillräckligt bevisat.

2. I Frankrike

a) Auchan

87 Enligt kommissionen (punkt 23 i beslutet) var ATF, AEG:s dotterbolag i Frankrike, inte alls berett att uppta Auchan i sitt distributionsnät. Auchan godkändes inte förrän företaget hade förpliktat sig att tillämpa de priser som rekommenderats av ATF och att upphöra med all annonsreklam för Telefunken-produkter.

88 AEG har hävdat att det inte kunde godkänna Auchan förrän företaget förpliktat sig att inte överträda konkurrensreglerna.

89 Det finns inget stöd för AEG:s påstående i handlingarna i ärendet vilka endast liksom meddelandet från ATF av den 21 mars 1978 visar, att Auchan var ett av de mest påstridiga rabattvaruhusen som tillämpade extremt låga

priser, men de innehåller inga uppgifter som kan bekräfta att dessa priser stred mot den nationella konkurrenslagen.

90 Tvärtom framgår det av ett meddelande från ATF av den 20 oktober 1978, att ett avtal mellan ATF och Auchan var möjligt på följande villkor: "(Auchan) accepterar att i utbyte mot våra leveranser – som enligt företaget är brådskande, eftersom det inte längre vill samarbeta med Grundig – dra in all annonsering i pressen om våra teveapparater, följa de rekommenderade priser som vi ber företaget att tillämpa, förutsatt att ingen annan butik – oavsett vilket slags butik – i den stad där dessa produkter säljs tillämpar lägre priser, vilket företaget i sådant fall skulle tvingas anpassa sig efter". Auchan upptogs i AEG:s distributionssystem den 3 november 1978.

91 Det framgår av ovanstående att Auchan var beredd att begränsa sin priskonkurrensfrihet för att erhålla avtalsbundna leveranser av Telefunkenprodukter, genom att underlåta att tillämpa lägre priser än dem som tillämpades av andra försäljare i den stad där produkterna såldes. En sådan förpliktelse strider emellertid uppenbarligen mot standardavtalets villkor.

b) Iffli

92 I ett meddelande från ATF av den 30 juni 1978, som omnämns i punkt 26 i beslutet, sägs det ordagrant att "Iffli åtar sig att tillämpa våra priser och försäkrar oss om, att han inte har valt Telefunken för att skada varumärket".

93 AEG:s förklaringar – enligt vilka uttrycket "våra priser" avser AEG:s försäljningspriser till Iffli samt löftet om att inte "skada varumärket" innebär en förpliktelse att inte sälja till priser som strider mot konkurrensreglerna – är inte övertygande. Det av AEG använda uttrycket "våra priser" kan nämligen inte omedelbart förstås så, att det avser något annat än detaljhandelspriserna, och uttrycket "skada varumärket" innebär i allmänhet inget annat än försäljning till priser som en tillverkare kan anse som skadliga för sina produkters goda namn. Det finns för övrigt stöd för denna kommissionens uppfattning i samma meddelande av den 30 juni, av vilket det framgår att Iffli förhörde sig om ATF:s försäljningsvillkor och att ATF förklarade sin prispolitik för denne, särskilt vilka kriterier som måste tillämpas för att beräkna "detaljhandelspriset inklusive alla skatter med en marginal på 25 %".

94 ATF:s strävan att undvika priskonkurrens framgår vidare av en annan mening i samma meddelande, i vilken det sägs att "det är bättre att Le Roi de la Télé, Iffli och Darty gemensamt gör upp om vilka priser som skall tillämpas i Metz än att Iffli lämnas utanför. Denne skulle ändå komma över Telefunkenutrustning och då skulle vi inte längre ha möjlighet att få gehör för vår prispolitik".

3. I Belgien

a) *Diederichs*

95 AEG har hävdat att vägran att godkänna grossisten Diederichs (punkt 36-39 i det angripna beslutet) grundade sig på synpunkter avseende Diederichs oförmåga att uppfylla fackhandelsvillkoren.

96 Det argumentet kan inte godtas. I själva verket är det inte möjligt att i brevväxlingen mellan ATBG och Diederichs, och inte heller i TFR:s eller ATBF:s interna handlingar, hitta något omnämmande om villkor som Diederichs inte skulle ha uppfyllt, förutom en hänvisning till att Diederichs skulle ha handlat på ett sätt som strider mot konkurrensreglerna genom att importera av avtalet omfattade Telefunkenprodukter från Tyskland och att han för att godkännas som auktoriserad distributör framdeles skulle avstå från sådant beteende. Parallelimport kan emellertid inte betraktas som en överträdelse av konkurrensreglerna, medan däremot ett löfte om att inte längre företa sådan import är en kränkning av gemenskapsrätten, genom att det skapar möjligheter för en tillverkare att avskärma de inhemska marknaderna och på så sätt kringgå principen om den fria rörligheten för varor.

97 Den slutsatsen kan således dras, att de enda skälen för att vägra godkänna Diederichs är sådana skäl som rör upprätthållandet av en viss distributionsstruktur på de olika nationella marknaderna, vilket för övrigt klart och tydligt framgår av påståendet i ett meddelande från AEG av den 28 oktober 1977, att AEG Bruxelles önskade "avstå från att godkänna Diederichs av försäljningspolitiska skäl".

B — *Fallen angående områdesskydd*

98 I punkt 29 i beslutet fastslås att ATF tilldelade de utvalda distributörerna ett bestämt försäljningsområde, inom vilket dessa fick löfte om att det absolut inte skulle förekomma någon konkurrens i försäljningen av Telefunken-

produkter. ATF lär ha avvisat alla ansökningar om godkännande från andra distributörer som var etablerade inom samma område.

99 AEG har hävdad att det för en korrekt tillämpning av det selektiva distributionssystemet från ATF:s sida endast krävdes en negativ förpliktelse, vilken innebar att inte vägra sökande som uppfyllde fackhandelsvillkoren tillträde till systemet, men inte en positiv förpliktelse som innebar att man skulle kontakta alla distributörer som uppfyllde villkoren för att övertala dem att ansluta sig till AEG-Telefunkens selektiva distributionssystem. Mot den bakgrunden kan man endast tala om en rättsstridig tillämpning av systemet om det bevisas att de sökande som uppfyllde villkoren för tillträde avvisades med anledning av områdesskyddet.

100 Huruvida områdesskydd förekommit skall undersökas såväl utifrån aspekten om det fanns garantier mot initiativ från auktoriserade återförsäljare från andra områden som utifrån aspekten om det fanns garantier mot att godkänna nya distributörer inom ett bestämt område.

1. Fallet "Le Roi de la Télé"

101 Det framgår av en skrivelse från ATF av den 9 november 1972 att ATF inte ansåg sig kunna efterkomma en leveransförfrågan från Iffli, på grund av de distributionsavtal företaget hade ingått inom Metz-området med företaget "Le Roi de la Télé". I ett internmeddelande från ATF av den 30 juni 1978 angående Ifflis ansökan, sägs bl.a. följande: "Vi är medvetna om vilka problem denna ansökan får för staden Metz, med tanke på den ensamrätt som Le Roi de la Télé hitintills åtnjutit. Det är nödvändigt att fatta ett beslut i frågan". Detta visar att "Le Roi de la Télé" hade fått ett områdesskydd beviljat redan innan det selektiva distributionssystemet infördes och fram till 1978, och det hävdades först när ATF, med anledning av en ny ansökan från Iffli, ansåg att såväl ekonomiska som rättsliga överväganden talade mycket starkt mot ett avslag på denna ansökan.

2. Lama

102 I beslutet nämns i punkt 34 en skrivelse av den 23 oktober 1978 i vilken ATF skriver till grossisten Lama i Paris att "beträffande grossister är det normalt att vi beviljar dem en faktisk ensamrätt inom ett bestämt område, även om detta blir otillåtet i förhållande till cirkuläret från Scrivener".

103 AEG har gjort gällande att denna skrivelse inte är något bevis för ett konkret beteende från ATF:s sida, som syftat till att inte ge en näringsidkare tillträde till dess distributionsnät för att garantera en auktoriserad återförsäljare ett områdesskydd och att den av kommissionen nämnda formuleringen endast använts för att med några i affärssammanhang vanligt förekommande överdrifter understryka att ATF var berett att tillmötesgå en handelspartner.

104 Man kan emellertid anmärka att en faktisk ensamrätt, inte kan genomföras genom att utestänga övriga distributörer som verkar inom samma område som den auktoriserade återförsäljaren. Genom att ATF erkänt att beviljandet av en faktisk ensamrätt var ett utslag av dess normala praxis och genom att bekräfta sitt åtagande att upprätthålla denna praxis gentemot Lama har ATF alltså själv påvisat förekomsten av ett rättsstridigt beteende.

3. Radio du Centre

105 I en skrivelse av den 2 mars 1978 meddelade ATF Radio du Centre att dess försäljningsmål för år 1978 för färgteveapparater och radio-elektro-akustiksektorn tvingade företaget "att ompröva våra avtal från 1977 angående uppdelningen av verksamhetsområdet för vårt varumärke". Om ATF hade tvingats ändra de avtal som ingåtts med Radio du Centre, för att göra det möjligt för Radio du Centre och bolaget SNER att verka samtidigt i departementet Puy-de-Dôme, kan man inte annat än dra den slutsatsen att dessa avtal garanterade nämnda återförsäljare ett områdesskydd som hindrade ATF från att i samma område godkänna ansökningar om tillträde av andra näringsidkare.

4. Schadroff

106 Företaget Schadroff i Bourg St. Andeol klagade över att en grossist från Marseille hade kommit med vissa erbjudanden inom dess försäljningsområde. ATF meddelade då detta företag i en skrivelse av den 13 april 1979, att en av dess ansvariga medarbetare "har vänt sig till grossisten från Marseille för att försöka förmå denne att upphöra med sådana erbjudanden inom Ert område" och erinrade om att Schadroff åtnjöt "en faktisk ensamrätt som vi alltid, vilket Ni många gånger fått bevis på, har försvarat". Det framgår av denna skrivelse att ATF aktivt ingripit för att förhindra andra auktoriserade näringsidkare från att komma in på det område där Schadroff beviljats ensamrätt.

C — *Fall där prispåverkan förekommit*

1. Direkt påverkan

a) *I Förbundsrepubliken Tyskland*

i. Suma

107 Meddelandet av den 20 april 1977 från AEG:s försäljningskontor i München, i vilket det ordagrant sägs att Suma har lovat "att inte spela någon prisledande roll, utan i bästa fall anpassa sig efter det lägsta priset på marknaden och i möjligaste mån hålla sig mellan de genomsnittliga butikspriserna och de lägsta priserna", lämnar inget tvivel om att Suma har förmåtts att begränsa sin konkurrensfrihet vad gäller försäljningspriserna.

ii. Holder

108 Det framgår av ett meddelande från TFR av den 30 november 1976, som omnämns i punkt 41 i beslutet, att TFR "för företaget Holder utförligt redogjort för distributionspolitiken och fastställandet av priserna".

109 AEG har i detta hänseende gjort gällande att det i detta fall rörde sig om ett samtal om introduktionen av en helt ny TFR-apparat, TXR 2000, som emellertid var mycket dyr. Kravet på en genomtänkt introduktion gjorde det nödvändigt att för återförsäljarna ingående förklara vilken distributionsmetod som skulle tillämpas för apparaten samt vilka priser som bäst kunde garantera en försäljningssuccé.

110 Även om det antas att TFR inte begränsat sig till – vilket är det troligaste – att ge Holder upplysningar om vilket pris som med hänsyn till situationen på marknaden var det lämpligaste för att introducera den nya apparaten, utan faktiskt hade för avsikt att fastställa ett försäljningspris för denna apparat, är det ändå uppenbart att överträdelsen av konkurrensreglerna – till skillnad från ett fall som Suma, i vilket förpliktelsen angående priserna innefattade alla Telefunkenprodukter som omfattades av avtalet – endast rörde en enda modell inom en enda grupp av produkter som omfattades av avtalet och endast en småskalig detaljhandlare, vilket gör överträdelsen mindre viktig.

b) *I Frankrike*

i. Darty

111 I en skrivelse från ATF av den 26 maj 1978, som omnämns i punkt 42 i beslutet, hänvisas till en "förpliktelse som företaget Darty påtagit sig, att höja försäljningspriserna".

112 Den omständigheten att den förpliktelse som Darty påtagit sig bestod i att avsluta en försäljningskampanj i Parisregionen och återgå till sina ordinarie priser ändrar ingenting i den otillåtna prispåverkan som måste tillskrivas ATF:s ingripande vars syfte var att uppnå detta resultat. AEG:s påstående om att man av misstag talat om "förpliktelse", fastän det rörde sig om ett ensidigt beslut från Dartys sida, saknar trovärdighet, inte minst därför att ett besök hos Darty av en av ATF:s chefer rörde "priserna i Paris på färgteveapparater", vilket uttryckligen framgår av ett meddelande av den 5 juni 1978.

ii. Distributörerna i Paris

113 Vad gäller Parisregionen hänvisar ovannämnda meddelande också till att "alla" den 2 juni 1978 verkade vara överens om att höja priserna och att det endast var FNAC som ännu inte hade gjort det, varför Hondré från ATF skulle kontakta företaget.

114 AEG har bestritt att uttrycket "alla" hänför sig till "de detaljhandlare som ATF levererar till i Paris", såsom det sägs i punkt 43 i beslutet, men den tredje rubriken i meddelandet (priserna i Paris) liksom även uttrycket "alla" strider mot uppfattningen att det endast skulle gälla Darty och FNAC.

115 Under dessa omständigheter kan det anses bevisat att det funnits ett avtal om priser mellan AEG och detaljhandlarna i Parisregionen.

iii. Camif

116 Enligt punkt 44 i beslutet bygger fallet Camif på följande textavsnitt i ett meddelande från ATF av den 5 juni 1978: "Med hänsyn till att vissa återförsäljare, bl.a. Darty, anser Camif vara en normal kund och alltså en konkur-

rent, och därför är måna om att anpassa sig till Camifs katalogpriser, kontaktade vi den 2 juni Dechambre för att be honom höja detaljpriserna på varorna i 1978 års vinterkatalog". Mot bakgrund av detta citat förefaller AEG:s påstående – enligt vilket ATF skulle ha uppmanat Camif att höja sina priser med hänsyn till en höjning av AEG:s försäljningspriser som skulle ske i september 1978 – föga övertygande.

iv. Cart

- 117 I en skrivelse av den 4 november 1977, som omnämns i punkt 46 i beslutet, påminde ATF Cart om vad som avtalats mellan de båda företagen i fråga om priser och underströk att underlåtenhet att iaktta dessa förpliktelser från Carts sida endast kunde "kasta en skugga över våra affärsförbindelser". ATF tillade att "reaktionen från vissa av våra representanter har inte uteblivit, eftersom de anser att Cart har realiserat istället för att försöka upprätthålla priserna". ATF frågade slutligen Cart om det var möjligt att stoppa utdelningen av Cartkatalogen med de kritiserade priserna eller om man eventuellt kunde dra tillbaka den.
- 118 Uppmaningen att upprätthålla priserna, vilket är föremålet för denna skrivelse av den 4 november 1977, kan inte på något sätt motiveras med hänsyn till att det var nödvändigt att beakta höjningen av grossistpriserna, vilken ägde rum först i september 1978. För övrigt inskränker sig inte skrivelsen av den 21 juli 1978, som informerar Cart om denna höjning, till att endast meddela vilka detaljpriser som kan komma att tillämpas med hänsyn till höjningen, utan tillägger följande: "Som överenskommet ber vi Er att vid tryckningen av Er katalog ta hänsyn till ovannämnda detaljhandelspriser och betrakta dem som minimipriser".

v. FNAC, Darty och Grands Magasins

- 119 Ett ATF-meddelande av den 13 oktober 1978 (punkt 45 i beslutet) med rubriken "Detaljpriser från den 18.9.1978" innehåller följande mening: "Vi har kommit överens med huvudkontorets kunder, dvs. Darty, FNAC och Grands Magasins, om att alla dessa priser skall tillämpas från och med den 2 november 1978". Även om det endast rörde sig om att övervältra höjningen av grossistpriserna på detaljhandelspriserna, vilket AEG hävdade, återstår ändå det faktum att ATF utövade påtryckningar på vissa av sina distributörer för att de snarast möjligt skulle genomföra denna övervältring och t.o.m. ingick ett avtal med dem för detta ändamål.

vi. Capoferm

- 120 Det framgår av ett internmeddelande från ATF av den 3 april 1979, att detaljhandelskedjorna Capoferm/Darty gentemot ATF hade förpliktat sig att inte – för att sänka detaljhandelspriset – använda ett särskilt bidrag, som de fått för att finansiera återtagande av äldre teveapparater som ett medel att främja försäljningen av nya apparater.
- 121 Eftersom detta bidrag redan hade dragits ifrån det av ATF fakturerade priset förband sig distributören i praktiken att behålla samma vinstmarginal, såväl när det gällde återtagandet av en äldre apparat, och alltså utbetalning till kunden av bidraget, som när teveapparaten såldes utan inbyte. Denna förpliktelse att hålla ett minimipris – även i det fall då bidraget, som ett resultat av att något inbyte inte ägde rum och således innebar en ren vinst för distributören – utgör ett prisavtal som är oförenligt med gemenskapens konkurrensrätt.

c) *I Belgien*i. *Verbinnen*

- 122 I punkt 39 i det angripna beslutet hävdas att ATBG i januari/februari 1980 bad den belgiske distributören Verbinnen, enligt uppgifter från denne, att höja priset på en Telefunkenteveapparat med 3000 belgiska francs, för att anpassa sig till prisnivån inom detaljhandeln i den delen av Belgien.
- 123 Det framgår inte av upplysningarna som Verbinnen förelagt kommissionen genom två skrivelser av den 3 och den 27 november 1980 att ATBG utövade påtryckningar för att tvinga detta företag att hålla vissa detaljhandelspriser. Det framgår inte heller av ovannämnda skrivelse av den 27 november att ATBG försökte tvinga Verbinnen att tillämpa de priser som fastställts av Telefunken. Verbinnen själv använder i sin skrivelse det nederländska ordet "voorstellen", vilket betyder "förslag", och det skulle tveklöst vara att gå för långt om man ansåg att det faktum att under ett informellt samtal ha nämnt ett pris som ATBG ansåg kunde tas ut för ett visst slags apparat, utan vidare utgjorde en otillåten prispåverkan.

2. Indirekt påverkan

a) *Suma*

- 124 I punkt 49 i beslutet bekräftas genom ett meddelande från TFR av den 20 april 1977 att Suma hade blivit lovat en "lojalitetsbonus" motsvarande 2 % av företagets omsättning som kompensation för den återhållsamhet som företaget visat på priskonkurrensområdet.
- 125 AEG har gett olika förklaringar till detta slags bonus: under förhöret den 19 augusti 1980 påstod företaget att det rörde sig om en ersättning för att företaget hade ställt reklamplatser till förfogande i skyltfönstren och i affärerna, senare hävdade det att det egentligen bara rörde sig om en extra rabatt som Suma erhållit i egenskap av viktig kund.
- 126 Sumas direktör, Waltenberger, har å sin sida den 2 september 1980 uttalat följande till en tjänsteman vid kommissionen: "Lojalitetsbonusen på 2 % som AEG erbjöd under de samtal som ägde rum med Suma den 20 april 1977 (jfr AEG:s meddelande av samma dag), skulle tilldelas mot att bolaget AEG i princip blev informerat om vilken produkt som var föremål för reklamkampanjen, innan annonserna kom ut i pressen. Dessutom fick bolaget AEG-Telefunken löfte om att Telefunken skulle bli underrättat om särskilt offensiva priser från konkurrenter och att Suma inte genast skulle följa dessa priser, om det inte stod klart att det rörde sig om icke tidsbegränsade kampanjer från konkurrenternas sida".
- 127 I en skrivelse av den 15 oktober från AEG:s advokater till kommissionen i vilken det redogörs för de omständigheter som Waltenberger via telex av den 29 oktober 1980 förklarade såsom överensstämmande med verkligheten, förnekas varje prispåverkan, men medges uttryckligen att "bonusen" officiellt framställdes som en ersättning för de upplysningar som Suma skulle ge Telefunken angående utvecklingen på marknaden.
- 128 Även om man tolkar alla ovannämnda uttalanden på det för AEG förmånligaste sättet, dvs. anser att bonusen på 2 % endast hörde ihop med Sumas förpliktelse att upplysa TFR om vilka priser som tillämpades av Suma själv och av andra distributörer, råder det ingen tvekan om att en sådan förpliktelse kunde ge TFR möjlighet att kontrollera de priser som tillämpades av Suma, som uttryckligen hade accepterat, vilket framgår av meddelandet av den 20 april 1977 från AEG:s försäljningskontor i München, att inta en försiktig hållning vad beträffar konkurrensen, och att underlätta ett ingripande

de från TFR i sådana fall då andra auktoriserade distributörer förde en alltför offensiv prispolitik. Eftersom avsikten med den förpliktelse som var förknippad med bonusen alltså var att underlätta priskontrollen för TFR, måste den slutsatsen dras att denna bonus faktiskt utgör ett medel för indirekt prispåverkan.

3. Andra särskilda fall av prispåverkan

a) *Wilhelm*

129 I en skrivelse av den 22 juli 1976 till försäljningskontoret i Saarbrücken begärde TFR att få upplysningar om företaget Wilhelms "mycket störande priser" och om skälen till "denna nya offensiv" i fråga om priser. I motsats till kommissionens uppfattning om att man ur denna skrivelse underförstått kan härleda en uppmaning att ingripa mot ett företag som tillämpar nedsatta priser kan skrivelsen mycket väl tolkas så, att den uppmanar mottagaren att kontrollera om Wilhelms beteende var korrekt. Skrivelsen uppfattades faktiskt på det sättet av försäljningskontoret i Saarbrücken, som den 22 juli 1976 svarade att Wilhelms erbjudanden var en del av den normala priskonkurrensen.

b) *Schlembach*

130 I ett meddelande av den 9 september 1977, som omnämns i punkt 50 i beslutet, erinrar chefen för TFR-kontoret i Köln om att han den 8 september 1977 hade haft ett "öppenhjärtigt och emellanåt livligt" samtal med detaljhandlaren Schlembach angående dennes annonser om Telefunkenprodukter och att han hade klargjort för Schlembach att "ett återupprepande av annonserna skulle leda till en allvarlig störning i samarbetet". Eftersom AEG inte lyckats lägga fram något bevis till stöd för sitt påstående om att de ifrågavarande annonserna utgjorde en kränkning av den tyska konkurrensrätten, måste det konstateras att hoten om att avbryta affärsförbindelserna var fullständigt oberättigade och enbart syftade till att på ett rättsstridigt sätt påverka ifrågavarande näringsidkares priser.

c) *Gruoner, Südschall och Massa*

131 Fallen Gruoner, Südschall och Massa har med orätt nämnts i beslutet, eftersom dessa företag, vilket framgår av en rapport av den 31 oktober 1978 från försäljningskontoret i Mannheim, hade salufört teveapparater av modellen Imperial - som inte omfattades av Telefunkens selektiva distributionssys-

tem – till mycket låga priser som TFR betecknade som störande. I sådana fall kan det alltså inte röra sig om en rättsstridig tillämpning av detta system.

d) Kaufhof (Kassel) och Hertie (Frankfurt)

132 I ovannämnda rapport av den 31 oktober 1978 påstås att lågpriserbjudandena från bl.a. Kaufhof (Kassel) och Hertie (Frankfurt) har stört marknaden och att "det är först efter stora ansträngningar som man lyckats stabilisera situationen".

133 AEG har hävdat att denna formulering hänför sig till de ansträngningar som företaget behövt göra för att övertyga de övriga distributörerna, som oroade sig över dessa båda detaljhandlares mycket låga priser, om att Kaufhofs och Herties specialerbjudanden inte var ett resultat av att TFR hade gett dem särskilt fördelaktiga leveransvillkor.

134 Eftersom kommissionen inte har försökt klarlägga denna punkt, kan den tåmligen vaga formuleringen i ovannämnda handling inte betraktas som ett fullgott bevis för att det förekommit en överträdelse.

D — Slutsatser angående de enskilda fallen

135 Prövningen av de av kommissionen nämnda fallen leder till följande slutsatser:

a) Det måste anses tillräckligt styrkt att det selektiva distributionssystemet tillämpats rättsstridigt i fallen: Ratio, Auchan, Iffli, Diederichs (godkännande förbundet med otillåtna villkor); Le Roi de la Télé, Lama, Radio du Centre, Schadroff (områdesskydd); Suma, Darty, Camif, Cart, FNAC (direkt prispåverkan), Darty, FNAC, distributörer i Paris och Grands Magasins (prisavtal); Suma (indirekt prispåverkan); Schlembach (försök att påverka priserna).

b) Det av kommissionen framlagda bevismaterialet räcker däremot inte för att bevisa att en överträdelse av konkurrensreglerna ägt rum i fallen Harder, Holder, Wilhelm, Gruoner, Südschall, Massa, Kaufhof (Kassel) och Hertie (Frankfurt) och Verbinnen. Fallet Mammoth kan inte tas i beaktande av den anledningen att det inte nämndes i meddelandet om anmärkningar och att AEG inte underrättades om det innan beslutet fattades.

- 136 Det framgår av ovanstående överväganden att det måste betraktas som tillräckligt styrkt att AEG satt sin rättsstridiga tillämpning av det selektiva distributionssystemet i system. Den omständigheten att kommissionen inte kunnat bevisa ett antal enskilda fall sätter inte den systematiska karaktären hos AEG:s rättsstridiga beteende i fråga och inverkar inte på överträdelsens räckvidd såsom den konstaterats av kommissionen i dess beslut av den 6 januari 1982.
- 137 Domstolen vill understryka det allvarliga i en överträdelse som består i att det selektiva distributionssystemet, efter det att det godkänts av kommissionen, tillämpas på ett sätt som strider mot de förpliktelser den berörda parten åtagit sig och som är en förutsättning för det selektiva distributionssystemets förenlighet med artikel 85 i fördraget.
- 138 Under dessa omständigheter saknas anledning att ändra det bötesbelopp som kommissionen fastställt. Den talan som väckts av AEG mot kommissionens beslut av den 6 januari 1982 skall således ogillas i sin helhet.

IV — Räntan

- 139 Det kvarstår att pröva frågan om huruvida AEG är skyldigt att betala ränta på bötesbeloppet fram till den dag betalning av böterna faktiskt sker.
- 140 AEG har under förfarandets gång gjort gällande att det i gemenskapsrätten inte finns någon rättslig grund för en skyldighet att betala dröjsmålsränta.
- 141 Det är ostridigt att ett företag, särskilt i en situation som kännetecknas av mycket höga räntor, kan dra stora fördelar av att i det längsta skjuta upp en betalning av böter. Om man är av den uppfattningen att åtgärder som syftar till att utjämna dessa fördelar inte är tillåtna enligt gemenskapsrätten, skulle man uppmuntra till att väcka uppenbarligen ogrundad talan, vars enda syfte skulle vara att skjuta upp betalningen av böter. Det är dock svårt att tänka sig att ett sådant resultat varit avsett vad gäller fördragsbestämmelserna om de olika formerna för talan mot institutionernas rättsakter.

- 142 Samma princip kommer för övrigt till uttryck i artikel 86.2 i domstolens rättegångsregler, enligt vilka ”verkställighet av beslutet kan göras beroende av att sökanden ställer säkerhet som till belopp och slag fastställs med hänsyn till omständigheterna”, om domstolen fattar ett beslut om uppskov av verkställigheten eller om någon annan interimistisk åtgärd.
- 143 Av ovanstående överväganden framgår att dröjsmålsräntan på bötesbeloppet skall betalas av AEG till kommissionen. Vad beträffar storleken på det belopp som skall betalas, har AEG varken bestritt den räntesats som skall betalas till kommissionen eller den dag från vilken denna ränta skall erläggas, och därför finns det inget skäl att besluta om detta.

Rättegångskostnader

- 144 I enlighet med artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökanden har tappat målet skall denne ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

- 1) Talan ogillas.
- 2) AEG-Telefunken AG skall till Europeiska gemenskapernas kommission betala dröjsmålsränta på det ålagda bötesbeloppet.
- 3) Sökanden förpliktas att betala de kostnader som har förorsakats Europeiska gemenskapernas kommission.

Mertens de Wilmars

Koopmans

Bahlmann

Galmot

Pescatore

Mackenzie Stuart

O’Keeffe

Bosco

Due

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 25 oktober 1983.

P. Heim
Justitiesekreterare

J. Mertens de Wilmars
Ordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DOMSKÅL

- I — De grunder genom vilka bestrids att det förfarande som ledde till det angripna beslutet var lagenligt
- A — De faktiska omständigheterna undersöktes inte tillräckligt
  - B — Handlingarna valdes ut och användes efter godtyckliga kriterier
  - C — De faktiska marknadsförhållandenafelbedömdes
  - D — Resultaten från tidigare utredningar nämndes inte
  - E — Rätten till försvar kränktes
- II — De grunder genom vilka bestrids att villkoren för tillämpning av artikel 85.1 i EEG-fördraget har uppfyllts
- A — Det agerande som AEG och dess dotterbolag klandrades för var ensidigt
  - B — Fråga om de åtgärder som syftade till att garantera upprätthållandet av en lägsta vinstmarginal inom ramen för ett selektivt distributionssystemvar tillåtna
  - C — Det beteende som är föremål för anmärkningarna var inte systematiskt
  - D — Det beteende som är föremål för anmärkningarna kan inte tillskrivas AEG
  - E — Handelshinder mellan medlemsstaterna har inte förekommit
- III — De grunder genom vilka bestrids att kommissionens anmärkningar gentemot AEG var välgrundade
- A — Fall av rättsstridig vägran att godkänna
    1. I FörbundsrepublikenTyskland
      - a) Ratio Markt
      - b) Harder
    2. I Frankrike
      - a) Auchan
      - b) Iffli
    3. I Belgien
      - a) Diederichs
  - B — Fallen angående områdesskydd
    1. Fallet "Le Roi de la Télé"
    2. Lama
    3. Radio du Centre
    4. Schadroff
  - C — Fall där prispåverkan förekommit
    1. Direkt påverkan
      - a) I FörbundsrepublikenTyskland
        - i. Suma
        - ii. Holder
      - b) I Frankrike
        - i. Darty
        - ii. Distributörerna i Paris
        - iii. Camif
        - iv. Cart

- v. FNAC, Darty och Grands Magasins
- vi. Capoferm
- c) I Belgien
  - i. Verbinen
- 2. Indirekt påverkan
  - a) Suma
- 3. Andra särskilda fall av prispåverkan
  - a) Wilhelm
  - b) Schlembach
  - c) Gruoner, Südschall och Massa
  - d) Kaufhof (Kassel) och Hertie (Frankfurt)

D — Slutsatser angående de enskilda fallen

IV — Råntan